

Na podlagi drugega odstavka 3. člena in v zvezi z drugo in tretjo alinejo prvega odstavka 3. člena ter na podlagi drugega odstavka 74.b člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13,11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19, 172/21 – ZDZ 200/20, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP in 141/22) minister za notranje zadeve izdaja

P R A V I L N I K

o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o službenih živalih v policiji

1. člen

V Pravilniku o službenih živalih v policiji (Uradni list RS, št. 53/22) se v 5. členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pri šolanju, vzreji, vzgoji, prevozu in oskrbi službenih živali policije morajo policist vodnik službenega psa, oskrbnik psa policije in policist konjenik upoštevati predpise, ki urejajo zaščito živali in ravnati s skrbnostjo dobrega strokovnjaka. Pri svojem ravnanju so odgovorni za zaščito službenih živali kot čutečih živih bitij, to je za zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrobiti.«.

2 . člen

67. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Službena žival se proda po metodi javnega zbiranja ponudb, če ta ni uspešna ali če je utemeljeno pričakovati, da bo zaradi dolgotrajnosti postopka prodaje po metodi javnega zbiranja ponudb ogrožena dobrobit službene živali, pa lahko tudi z neposredno pogodbo.«.

3. člen

V 68. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Uporabnik organizacijski enoti, pristojni za službene živali, pošlje predlog za prodajo službene živali, v katerem navede pogoje prodaje in predlaga prodajno ceno, pri čemer upošteva načelo gospodarnosti. Predlogu priloži dokumentacijo, s katero se dokazuje, da službena žival ni več primerna za delo v policiji. Če se utemeljeno pričakuje, da bo zaradi dolgotrajnosti postopka prodaje po metodi javnega zbiranja ponudb ogrožena dobrobit službene živali, uporabnik v predlogu za prodajo utemelji tudi razloge za prodajo službene živali z neposredno pogodbo.«.

V petem odstavku se za drugo alinejo doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»– razlogi za prodajo službene živali z neposredno pogodbo, zaradi zaščite njihove dobrobiti,«.

Dosedanji tretja in četrta alineja postaneta četrta in peta alineja.

4. člen

V 71. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Ob upokojitvi se policistu vodniku službenega psa, ki je pred upokojitvijo pisno izrazil željo po posedovanju dodeljenega službenega psa, z neposredno pogodbo neodplačno prenese v last in posest službenega psa, če je star najmanj sedem let, če zaradi zdravstvenih sposobnosti ni več primeren za

delo v policiji, vendar njegovo zdravstveno stanje še dopušča normalno življenje, ali če zaradi svojih karakternih lastnosti ni več primeren za delo v policiji.«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Ob premestitvi policista vodnika službenega psa na drugo delovno mesto v policiji, ki je pred premestitvijo pisno izrazil željo po posedovanju dodeljenega službenega psa, se z neposredno pogodbo neodplačno prenese v last in posest službenega psa ob pogojih iz prejšnjega odstavka, če neodplačni prenos ne vpliva na operativne zmožnosti policije.

(5) Policist vodnik službenega psa pisno vlogo iz tretjega in četrtega odstavka tega člena naslovi na šolo, ki jo s svojim mnenjem odstopi organizacijski enoti, pristojni za službene živali. Organizacijska enota, pristojna za službene živali, o neodplačnem prenosu živali obvesti prosilca in organizacijsko enoto, pristojno za ravnanje s stvarnim premoženjem.«.

KONČNA DOLOČBA

5. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-269/2023
Ljubljana, dne
EVA 2023-1711-0019

Boštjan Poklukar
minister za notranje zadeve

Obrazložitev:

K 1. členu:

S predlagano spremembo se želi po vzoru prvega odstavka 1. člena Zakona o zaščiti živali¹ tudi na normativni ravni obravnavanega pravilnika doseči odraz že obstoječega zavedanja policije iz prakse, da so službeni psi in konji čuteča živa bitja. Z vnosom zakonske vrednostne opredelitve (sprejeta družbena moralna zapoved - zavedanje), da so službene živali v policiji čuteča živa bitja, katerim je potrebno nuditi zaščito za njihovo življenje, zdravje in dobrobit, se nadgrajuje odgovornost policista vodnika službenega psa, oskrbnika psa policije in policista konjenika pri ravnanju s službenimi živalmi, saj se le-te lahko uporabljajo za opravljanje nalog policije le, če je do njih vzpostavljen pravilen odnos, če jim je nudena ustrežna oskrba ter zagotovljeni čim boljši pogoji za življenje, zdravje in počutje. Namreč v praksi se je na podlagi ustavnega varstva pred mučenjem živali (tretji odstavek 72. člena Ustave Republike Slovenije²), izoblikovalo ter uveljavilo varstvo dobrobiti živali, kot pomembna moralna zapoved. Posledično z moralno zapovedjo so bile v zakonodaji sprejete normativne spremembe, da živali niso več opredeljene kot stvari (15.a člen Stvarnopravnega zakonika³), ki bi bile popolnoma prepuščene volji izvrševanja stvarnih pravic njenega lastnika. Funkcija živali ni več samo izključno služiti interesom lastnika, ampak je uporaba živali omejena na ravnanja, ki zagotavljajo čutečim živim bitjem tudi njihovo dobrobit.

S predlagano spremembo se poudarja zavezanost k celovitemu upoštevanju zakonsko sprejete odgovornosti ljudi za zaščito živali kot čutečih živih bitij, to je zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrobiti. Ta pristop ne vpliva le na odnose med posamezniki in njihovimi živalmi v zasebni sferi, temveč se razteza tudi na uporabo živali v službenih okoljih, kot na primer pri delovanju policije. V predlogu pravilnika se tako izrecno poudarja, da so tudi službene živali živa bitja, ki zaznavajo in čutijo, zato je potrebno več časa štiti njihovo življenje, zdravje in dobrobit.

K 2. členu:

Predlagana sprememba 67. člena predstavlja korak naprej v prizadevanjih za zagotavljanje dobrobiti službenih živali v primeru njihove prodaje. Z vključitvijo dodatnega (alternativnega) pogoja prodaje službenih živali s sklenitvijo neposredne pogodbe se odpira možnost za bolj prilagodljivo ravnanje (in v korist službenim živalim) v primerih, ko bo obstajalo utemeljeno pričakovanje, da bo zaradi dolgotrajnosti postopka prodaje službene živali po metodi javnega zbiranja ponudb ogrožena dobrobit živali. Dalj časa trajajoči postopki prodaje po metodi javnega zbiranja ponudb (ki v skladu z ureditvijo 51. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti⁴ lahko traja tudi več kot 60 dni) lahko v nekaterih primerih, zlasti, ko se službena žival prodaja zaradi starosti, zdravstvenih sposobnosti ali karakternih lastnosti (zaradi česar ni več primerna za delo v policiji), povzročijo nepotrebno čakanje v njihovih namestitvenih prostorih ter negativna čustva (stres, strah, anksioznost, depresija, posttravmatska stresna motnja, ipd.), kar neugodno vpliva na njihovo zdravstveno stanje. S predlagano spremembo se tako omogoča hitrejši postopek za prodajo službene živali ne le v primerih, kadar bi bil postopek prodaje po metodi javnega zbiranja ponudb neuspešen, temveč tudi v primerih, ko bi dolgotrajnost prodajnega procesa ogrozila njihovo dobrobit.

Namen predlagane spremembe je nevtralizirati oziroma v čim večji meri zmanjšati negativna čustva in neugodje za službene živali v procesu njihove prodaje, hkrati pa zagotoviti učinkovit in hiter postopek, ki upošteva njihovo dobrobit. Vse to prispeva k bolj sočutnemu in etičnemu obravnavanju službenih živali v okviru postopkov prodaje.

¹ Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20 in 159/21.

² Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a).

³ Uradni list RS, št. 87/02, 91/13 in 23/20.

⁴ Uradni list RS, št. 11/18, 79/18 in 78/23 – ZORR.

K 3. členu:

S predlagano spremembo prvega odstavka 68. člena se, zaradi predlagane ureditve dodatnega pogoja za izbiro načina prodaje z neposredno pogodbo (predlagana sprememba 67. člena pravilnika), določa tudi obvezna sestavina predloga za prodajo službene živali. Ko bo v konkretnem primeru, pred začetkom postopka prodaje službene živali, utemeljeno pričakovati, da bo zaradi dolgotrajnosti postopka prodaje po metodi javnega zbiranja ponudb ogrožena njena dobrobit, se določa obveza uporabnika, da v predlogu za prodajo utemelji tudi razloge za prodajo z neposredno pogodbo. Pri postopku prodaje službene živali z neposredno pogodbo, kjer bo utemeljeno pričakovanje, da bo zaradi dolgotrajnosti postopka prodaje z metodo javnega zbiranja ponudb ogrožena dobrobit živali, je ključno, da uporabnik pri vložitvi predloga prodaje navede vsa relevantna dejstva (glede pričakovanega poslabšanja stanja službene živali zaradi dolgotrajnosti postopka prodaje in vpliv le-tega na njeno (poslabšanje) zdravja, ogroženosti življenja, ipd.)), na podlagi katerih bo organizacijska enota, pristojna za službene živali, zaradi zaščite dobrobiti živali, lahko promptno in učinkovito, v obliki priprave ustreznega predloga za prodajo, tudi ukrepala.

Predlagana dopolnitev z vključitvijo zahteve po navedbi razlogov pri vložitvi predloga za prodajo službene živali z neposredno pogodbo prispeva k transparentnosti in jasnosti postopkov. Poudarja se tudi odgovornost uporabnikov pri zagotavljanju relevantnih informacij, kar posledično omogoča organizacijski enoti, pristojni za službene živali, lažje obravnavanje ter učinkovitejše prilaganje specifičnim potrebam posameznega postopka zaradi zaščite dobrobiti službene živali.

S predlagano novo tretjo alinejo petega odstavka 68. člena pa se organizacijski enoti, pristojni za službene živali, nalaga zahteva, da v predlog za prodajo vnese oziroma navede razloge za prodajo službene živali z neposredno pogodbo, iz katerih bo utemeljeno izhajalo, da je način takšne predlagane prodaje smiseln in potreben, zaradi zavarovanja dobrobiti živali. S predlagano dopolnitvijo se dosega visoka raven odgovornosti pristojnih služb in transparentnosti predhodnega postopka prodaje, istočasno pa se tudi zagotavlja, da se odločitve pri obravnavi prodaje službenih živali ne bodo sprejemale le na podlagi formalnih zahtev, ampak tudi na podlagi skrbne ocene glede načina prodaje zaradi zaščite dobrobiti službene živali v postopkih prodaje.

K 4. členu:

S predlagano spremembo tretjega odstavka 71. člena se določajo novi pogoji, ki (v primerjavi z veljavno ureditvijo) omogočajo širšo možnost neodplačnega prenosa službenih živali ob upokojitvi vodnika službenega psa. Z določanjem starostne meje službenega psa (najmanj sedem let) za prenos, kot enega izmed alternativnih pogojev za neodplačni prenos ob upokojitvi, se vodniku omogoča, da se lahko nanj prenese tudi mlajšega službenega psa, ki ima kljub svoji mladosti že vzpostavljeno posebno vezi z vodnikom ter ima za slednjega posebno subjektivno vrednost. S predlagano spremembo se tudi ureja možnost neodplačnega prenosa službenega psa, ki zaradi zdravstvenih sposobnosti ni več primeren za delo v policiji, njegovo zdravstveno stanje pa še dopušča normalno življenje, ter kadar pri službenemu psu, ki je dodeljen ob upokojitvi policista vodnika, obstajajo takšne karakterne lastnosti, ki predstavljajo neprimernost za nadaljnje delo v policiji. Namreč v praksi se pojavljajo konkretni primeri nekaterih službenih psov, ki jih po upokojitvi vodnika, zaradi njihovih specifičnih karakternih lastnosti (navazanosti), ni bilo mogoče dodeliti drugim vodnikom. V takšnih primerih je z vidika dobrobiti službene živali pomembno, da se živali omogoči nadaljnje sobivanje z njenim vodnikom.

S predlagano dopolnitvijo 71. člena se po vzoru predlagane spremembe ureditve neodplačnega prenosa službenega psa ob upokojitvi vodnika službenega psa, urejajo tudi pogoji za neodplačni prenos službenega psa v primeru premestitve vodnika službenega psa na drugo delovno mesto v policiji (kjer se ne opravljajo naloge vodnika službenega psa). Zaradi enakopravnosti obravnave situacij ob upokojitvi in ob premestitvi, se predlaga določitev enakih (alternativnih) pogojev za neodplačni prenos - torej starostna meja službenega psa (sedem let), neprimernost službenega psa za delo v policiji zaradi njegovih zdravstvenih sposobnosti ali neprimernost službenega psa za delo v policiji zaradi karakternih lastnosti psa. Prav tako pa se zaradi potencialne možnosti ogrožitve učinkovitega zagotavljanja nalog

in pooblastil policije z uporabo službenih psov v predlaganem novem četrtem odstavku (ob upoštevanju pogojev iz tretjega odstavka 71. člena) določa tudi (kumulativni) pogoj, in sicer da se z neposredno pogodbo neodplačno prenese v last in posest službenega psa ob premestitvi le, če neodplačni prenos ne vpliva na operativne zmožnosti policije.

Predlagane spremembe 71. člena pravilnika tako rešujejo situacije, ki niso v celoti urejene z veljavnim pravilnikom in hkrati omogoča bolj prilagodljivo obravnavo posameznih konkretnih primerov. Zaradi čustvene in funkcionalne povezanosti med vodnikom in službenim psom je zaradi dobrobiti živali pomembno, da se tudi po upokojitvi vodnika oziroma njegovi premestitvi na drugo delovno mesto v policiji, vzpostavljena posebna vez med vodnikom in službenim psom, ohrani in da se v največji možni meri omogoči nadaljevanje skupne poti upokojenega oziroma premeščenega policista vodnika in službenega psa. V predlaganem novem petem odstavku 71. člena se za obe situaciji neodplačnega prenosa, kot se urejata v tretjem in četrtem odstavku, določa postopek s pisno vlogo policista vodnika službenega psa (kot že urejeno v tretjem odstavku 71. člena veljavnega pravilnika).

K 5 . členu:

Za uveljavitev sprememb pravilnika je predlagan splošen 15 dnevni rok po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.